

Pensjonskassedirektivet overordnet

Seminar Pensjonskassedirektivet

17 Juni 2019

Espen Kløw

Bakgrunn

- IOPR I vedtatt i 2003, basis for dagens pensjonskasseregulering
- EU vedtok 14. desember 2016 pensjonskassedirektivet, også kalt IORP II
- Minimumsdirektiv, og ikke forordning
- I EU skulle direktivet ha vært implementert senest innen 13. januar 2019
- Bortimot halvparten av EU land har ennå ikke implementert direktivet
- Finanstilsynets høringsnotat av 31. januar 2019 –fortsatt ikke er sendt på høring av Finansdepartementet
- Pensjonskasseforeningen har vært i 2 møter med Finanstilsynet
- Nedsatt arbeidsgruppe for å forberede høringssvar

Direktivet

- Fortale
- Alminnelige bestemmelser
- Kvantitative krav
- Virksomhetsutøvelse
 - Ledelse
 - Nøkkelfunksjoner
 - Dokumentasjon
 - Utkontraktering
 - Depot
- Opplysningsplikt overfor medlemmer og pensjonsoversikt
- Tilsyn
- Avsluttende bestemmelser

Høringsnotat (1)

- Virkeområde
- Grensekryssende virksomhet
- Forsvarlig kapitalforvaltning
- Virksomhetsstyring
- Egnethetskrav
- Godtgjørelsesordninger
- Kontrollfunksjoner
- Egenvurdering av risiko
- Utkontraktering
- Informasjon om virksomheten
- Informasjon til rettighetshavere
- Tilsyn
- Taushetsplikt

Høringsnotat (2)

Forslag om endringer i:

- Forsikringsvirksomhetsloven
- Finansforetaksloven
- Livsforsikringsforskriften
- Internkontrollforskriften
- Finansforetaksforskriften
- Pensjonsforetaksforskriften

Høringsnotat (3)

- Minimumsharmonisering – norske regler kan være strengere
 - forenklet solvenskapitalkrav
- Nye informasjonskrav i forsikringsvirksomhetsloven; også for livselskap
- Økte krav til virksomhetsstyringsdokumentasjon
- Meldeplikt ved utkontraktering og endringer
- ORA (own risk assessment – egenvurdering av risiko)
- Offentlige investeringsprinsipper

Grensekryssende virksomhet

- Grensekryssende aktivitet skal tillates - ref. de fire friheter
 - Stordrift, konkurranseevne, mobilitet
- Finansiell stilling som grunnlag for avslag ved grensekryssende overdragelser
 - Mildere kapitalkrav, rettigheter under press
 - Informasjon og tilsynssamarbeid
- Forslag om kvalifisert flertall ved forhåndssamtykke fra rettighetshavere
 - Alminnelig/simpelt bør være tilstrekkelig

Kapitalforvaltning

- Direktivet: langsiktige investeringer, forsvarlig, risikospredning, regulerte markeder
- Grense for nasjonale hindringer vs. særnorsk kapitalkrav
- Finanstilsynet: stor grad av sammenfall, men mindre ESG-tilpasninger
- Låneopptak problematiseres, men neppe særlig relevant
- Bevisst forhold til ESG, men ikke krav om at ESG-hensyn skal tas

Virksomhetsstyring - Uavhengighet

- Krav om styre og daglig leder, og med klar ansvarsfordeling
- Styret med overordnet ansvar, herunder organisering og risiko
- Årlig vurdering av retningslinjer
- Risikostyringsfunksjon med forholdsmessighet, rapportering, retningslinjer
- Krav om to faktiske ledere i virksomhet, men Finanstilsynet foreslår kun én (+ styret)
- Finansforetaksloven 13-5 til anvendelse: forsvarlig virksomhetsstyring
- Parallelt oppheves risikostyringsforskriften for kasser, men foretaksforskriften utvides noe

Egnethet

- Kvalifikasjoner, erfaring, vandel
- Foretakets egenkontroll etter mottatt konsesjon
- Direktivet gjelder også ved utkontraktering
- Gjelder for nøkkelfunksjonsinnehavere
- Daglig leder om nøkkelfunksjon vs. tilsynet: alltid
- Tilsynets forslag om egnethetsvurderinger ved utkontraktering
 - Element ved valg av leverandør?
 - Grensen bør gå ved faktiske utøvere

Godtgjørelse

- Overordnet: godtgjørelse skal ikke lede til økt risikoeksponering
- Ledere, kontrollfunksjoner, utkontrakterte
- Og offentliggjøring av godtgjørelsesordning om personvern tillater dette
- Godtgjørelsesordninger ut fra forholdsmessighet
- Forskriftsregulert innhold til ordningens omfang; utover ren lønn
- Årlig gjennomgang av ordningen
- Mindre relevans om uten variable elementer

Kontrollfunksjoner

- Risikostyring - Samlet risiko, kontrollfunksjon, tilpasset
- Internrevisjon - Uavhengig, inkluderer utkontrakterte
- Aktuarfunksjon - Forsikringsteknisk og beregninger
- En person kan utføre flere oppgaver, men ikke internrevisjon, og interessekonflikt må unngås
- Varsle Finanstilsynet om avvik
- Aktuarfunksjon:
 - Utvidet kontrollansvar ift virksomhetsstyring og risiko, uavhengig utførende og kontroll
 - Ansvarshavende aktuar utgår, herunder Finanstilsynets godkjenning

ORA

- Egenvurdering av risiko og kapitalbehov – identifisere risiko
- Direktiv: omfang, organisering, art og kompleksitet – integrert i selskapsstyringen
- Finansforetaksloven § 13-6 til anvendelse, men ikke risikoutvalg
- Vurderinger av risikostyringssystemets effektivitet
- Dokumentasjon kan fremstå byrdefullt – integrert i styringen med beskrivelser
- Direktivet hvert tredje år vs Finanstilsynet årlig (merbyrde)
- Inkludere vurderinger av risiko for medlem
- Metodikk for å unngå interessekonflikter ved utkontraktering må beskrives

Virksomhetsinformasjon

- Regnskapspliktig med offentlige regnskap og beretninger
- Regelverk og investeringsstrategi tilgjengelige for medlemmer
- Direktivet bestreber mer åpenhet
- Offentlig redegjørelse for investeringsprinsipper og ESG
 - Redegjøre for kapitalforvaltningsstrategien
 - Metodikk, styring, kontroll, ESG, strategisk allokering (!?)
 - Direktivet angir hvert 3 år, Finanstilsynet årlig
- Strategi bør være internt, tilsvarende selve kapitalforvaltningsstrategiens detaljer

Informasjon til medlemmer

- Tilgjengelig, klar og elektronisk informasjon
- Generell informasjon om ordningen og offentlig tilgjengelig
- Pensjonsoversikt – PBS
- Nærmere detaljer – herunder ulike scenarier, tilpasset EIOPA-prognoser
- Potensielle medlemmer, medlemmer, pensjonister
- Finanstilsynet foreslår krav til informasjon/kommunikasjon i forsikringsvirksomhetsloven 2-7
- Oppdatert og vederlagsfritt
- Digitalt førstevalg jf. ny forsikringsavtaleloven § 1-7
- Men dette bør få umiddelbar virkning og inkludere all informasjon som skal formidles